

word-formation in terms. Dictionary). Ternopil': Dzhura, 2007. Print.

Velykyy tлумachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayinskoyi movy (Great Thesaurus of Contemporary Ukrainian). Kyiv-Irpin': Perun, 2005. Print.

List of Abbreviation

Etym Trub – Trubachov, Oleh. Etymolohicheskyy slovar' slavyanskikh yazykov: v 39-h vyp.

SEJP Brück – Brückner, Aleksander. Słownik etymologiczny języka polskiego

SJP Dor – Doroszewski, Witold. Słownik Języka Polskiego

SJP Linde – Linde, Samuel Bogumił and August Bielowski. Słownik Języka Polskiego

SJP PWN – Sobol, Elżbieta. Słownik Języka Polskiego PWN

SUM – Slovnyk ukrayins'koyi movy. V 11 t.

SUM Hrinch – Hrinchenko, Borys. Slovnyk ukrayins'koyi movy: v 4-h t.

Надійшла до редакції 27 вересня 2017 року.

SUBSIGN FIXATION OF LINGVOCULTURAL CONTENT IN DERIVATIVE KINSHIP TERMS (BASED ON UKRAINIAN AND POLISH LANGUAGES OF THE SECOND HALF OF THE XIXth century)

Vira Burak

General Linguistics Department, Ivan Franko National University, Lviv, Ukraine

Abstract

Background: Most lexical nominations are created derivatively. Therefore, word formation is an important mechanism of nomination. The lingvocultural content of sub-signs is fully realizing in derivative words. Selection of sub-signs and the formal operation (prefixation, suffixation, etc) for creating of the nomination due to the necessity to express a new, culturally motivated meaning in the derivative. Despite the fact that exists a lot of multidirectional researches, which explicates the cultural and reflective potential of the lexical unit, the question is, how it is forming and what role morphemic level plays in it.

Purpose: Our purpose is to find out what lingvocultural information sub-signs can fix in the process of word-building nomination, and how it affects the cultural and reflective potential of derivative kinship terms.

Results: An important role in formation of the cultural-reflective potential of the derivative plays a combination of the semantics of the creative word and the word-formation value of the affix in the process of word-building nomination. The formant (subsign) expresses the component of the derivative's meaning: denotative, significative or connotative. The largest cultural reflective potential has nominations with connotated inner form and connotated affix (for ex. *мачуха/macocho*). Somewhat less cultural reflective potential have derivatives with only connotated inner form (for ex. *вдівець/wdowiec*) or connotated affix (for ex. *пасинок*). Relatively lower cultural reflective potential is given to the nominations of relatives, in which subsign displays the significative component of the meaning (for ex. *сестринець/siostrzeniec*). The smallest cultural reflective potential have Ukrainian and Polish nominations, in which subsign displays the denotative component of the meaning (for ex. *прадід/pradziad*).

Discussion: Ethnosemantics of derivative names of kinship is cognitively and communicatively determined. By the level of concentration of fixed cultural information derivative socionyms occupy an intermediate place between non-derivative nominations of relatives and syntactical nominations of relatives. Comparative study of the features of subsign fixation of lingvocultural content in the derivative nominations of relatives on the material of unrelated languages is a research perspective. The results give an opportunity for better understanding of lingvocultural specifics of word-formation nominative processes.

Keywords: affix, derivative nomination, base of derivation, communicative relevance, lingvocultural content, verbalization, cultural meaning, kinship terms.

Vitae

Vira Burak is a post-graduate student of the General Linguistics Department of Ivan Franko National University of Lviv. The sphere of her scientific interests include cognitive ethnolinguistics, functional onomasiology, cultural aspects of linguistic pragmatics, cultural semantics.

Correspondence: vira.burak@ukr.net

Неллі Гайдук

УДК 81'1

АНАЛІЗ ВАРІАНТІВ КУЛЬТУРНО-ЦІННІСНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ КОНЦЕПТУ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА РОСІЙСЬКІЙ МОВАХ (НА МАТЕРІАЛІ ГАЗЕТНИХ СТАТЕЙ УКРАЇНСЬКИХ ТА РОСІЙСЬКИХ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ)

У статті проаналізовано наукові роботи українських і зарубіжних лінгвістів щодо походження та класифікації оцінної модальності, подано аналіз варіантів культурно-ціннісної інтерпретації концепту

МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ в українській та російській мовних картинах світу, виявлено системи оцінних стереотипів концепту МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ, що існують в українській та російській лінгвокультурних спільнотах.

Ключові слова: аксіологія, концепт, концептуальна картина світу, мовна картина світу, оцінна модальність, оцінний стереотип, цінність.

Поняття культури як системи цінності є одним з основних, що визначають сутність людини. Система цінностей є атрибутом людської свідомості та визначає його діяльність. Філософи говорять про особливий тип свідомості, що обов'язково виникає у процесі еволюції, – ціннісна свідомість. Поряд із пізнанням світу, інформаційною еволюцією, існує ціннісна свідомість і ціннісні відносини як найважливіші характеристики людської життєдіяльності, яка хоча і протікає в реальному світі й у низці аспектів сама реально зумовлена, але одночасно визначається цілеспрямованістю, вибором, що обов'язково передбачає розрізнення і порівняльну оцінку. Аксіологічними проблемами у різних аспектах займалися Н.Д. Арутюнова, В.О. Василенко, Г.П. Вижлецов, В.В. Виноградов, О.Г. Дробницький, А.П. Загнітко, Г.О. Золотова, О.А. Івін, М.С. Каган, В.В. Кортава, Л.В. Максимов, С.С. Нікітіна, О.О. Потебня, В.М. Телія, Л.О. Чернейко, Л.В. Щерба та інші. Питання аксіології привертала увагу вчених ще з часів античності, наша робота входить до загального напряму досліджень, присвячених теоретичній та практичній проблематиці мовної картини світу, що і становить її **актуальність**.

Об'єктом нашого дослідження є ціннісний концепт – абстрактне поняття, яке втілює конкретні форми зацікавленого ставлення людини до світу. **Предмет** – лексичні репрезентанти концепту МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ в українській та російській мовах. **Матеріалом** дослідження постали мовні дані, отримані з публіцистичних текстів українською та російською мовами. Обсяг матеріалу становить 348 одиниць українською мовою і 324 одиниці російською мовою.

Мета дослідження – виявлення системи оцінних стереотипів концепту МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ, що існує в українській та російській лінгвокультурних спільнотах.

Основними **завданнями** є дослідження наукових робіт українських і зарубіжних лінгвістів щодо генези та класифікації оцінної модальності, аналіз варіантів культурно-ціннісної інтерпретації концепту МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ в українській та російській мовних картинах світу.

Як і концептуальна картина світу, система цінностей отримує своє відображення в мовній картині світу. Однією з особливостей ціннісних концептів, а саме – ціннісного складника концепту, є те, що вони, будучи переважно абстрактними сутностями, здатні сприйматися як об'єктивно існуючі тільки через слово. Річ у тому, що мовні засоби можна розділити на дві групи відповідно до структури дійсності, інтерпретацію якої вони втілюють: на імена конкретних сутностей і на імена абстрактних сутностей. Основними «видами» реальності є світ матеріальний і світ ідеальний. Відношення означального й означуваного слів, що відповідають предметам і явищам цих двох світів, принципово різні. Слово, денотатами якого є матеріальні об'єкти, відображає реальність. Слово, денотат якого є результат осмислення складного світу станів, відношень, зв'язків, властивостей і відокремлення їх від агентів і носіїв, саме своїм існуванням наче створює ідеальний об'єкт. Л.О. Чернейко називає таке слово абстрактним ім'ям і каже, що «абстрактна ж сутність може бути сприйнята лише тоді, коли є слово, в якому вона відображена» (Cherneyko 125). Цю ж особливість цінності як абстрактної сутності зазначає Л.В. Максимов: «Світ цінностей ... локалізований у людській свідомості, локалізований у тому сенсі, що ціннісні уявлення і спонукальні інтенції поведінки не мають аналогів поза свідомістю (хоча, звичайно, можуть мати об'єктивні причини)» (Maximov 26). Одночасно саме наявність слова, яке називає дану сутність (у нашому випадку – цінність) і виконує роль її матеріального субстрату, дозволяє сприймати цю сутність як таку, що знаходиться поза людською свідомістю. У першу чергу це стосується етичних цінностей.

Як писав В. фон Гумбольдт, «слово не служить оболонкою для закінченого поняття, але просто спонукає слухача утворити поняття власними силами, визначаючи лише, як це зробити» (Gumboldt 84). Тому ще однією особливістю імен абстрактних сутностей є їх існування у двох модусах: «у культурі (колективній свідомості, взятій в її історичній перспективі) і в індивідуальній свідомості (рівень особистісного сенсу)» (Cherneyko 128). Національна мовна картина світу містить у собі саме культурний модус існування абстрактного імені, зберігаючи найбільш загальний зміст слова, який О.О. Потебня називав найближчим значенням. У силу специфіки ідеального об'єкта інваріантне значення слова, йому відповідного, становить лише частину загального значення. Інша, інколи більша частина значення слова, формується на основі життєвого досвіду мовця. У першу чергу це стосується слів, що позначають етичні й естетичні норми. При цьому мова, як матеріальний субстрат таких понять, накладає на їх сприйняття певні рамки. У системі мови за багато століть її існування відбилися і збереглися знання і уявлення народу, мова перетворилася на «самостійну складову даної культури» (Tsivyan 49). Тому, робить висновок Л.О. Чернейко, «особистісний сенс абстрактного імені (в ідіолекті) існує на тлі інтуїтивно усвідомлюваного надіндивідуального сенсу мови» (Cherneyko 148). У мовній картині світу зафіксовані основні параметри, що визначають інтерпретацію й оцінки поняття, укорінені в даній культурно-мовній спільноті, причому ці оцінки можуть бути діаметрально протилежними. Річ у тому, що мовна картина світу містить у собі різні погляди на абстрактний предмет або явище, з яких мовець вибирає варіант, відповідний його світогляду і ситуації. Саме тому ми можемо говорити про універсальність і

багатогранність мовної картини світу. Як пише Л.О. Чернейко, «об'єктивну картину малює «сукупний» художник, відображає «сукупний» спостерігач. І цей спостерігач – мова» (Cherneyko 190).

У мовній картині світу, що реалізує систему цінностей, визначальним елементом значення абстрактного слова стає конотація. Конотативні елементи обумовлюють особливі відношення між словами, що не зводяться до відношень, створюваних десигнативними компонентами значення. Цей особливий тип відношень відображає вплив соціокультурних чинників. У мовній картині світу, заснованій на конотативних (оцінних) значеннях слів, здійснюється проектування цінностей, що існують у людському світі, на світ об'єктів. Тому підставою для об'єднання мовних одиниць у семантичні поля у фрагменті мовної картини світу, що репрезентує систему цінностей є позитивна чи негативна оцінка відповідно до тих чи тих типів ціннісних відношень, а не конкретні якості та властивості об'єктів і явищ дійсності. Унаслідок цього одне семантичне поле може мати відношення через свої десигнації до різних лексико-семантичних груп.

Про те, що ціннісні категорії утворюють семантичні поля особливого типу, пише і польський дослідник Я. Пузиніна: «Таке поле розуміється як область явної іррадіації конкретних центральних цінностей, причому напрями цієї іррадіації позначають ... мережу семантичних реляцій» (Puzynina 150). Вона також вказує на розмитість меж такого поля і нечіткість його структури.

Ми вважаємо, що варіанти ціннісної інтерпретації концепту, що існують у системі мови і обумовлені тією чи іншою думкою, визначаються трактуваннями даного концепту в чотирьох підсистемах загальної системи цінностей (сукупності сформованих у людей думок про значення в їх житті речей і явищ, що зустрічаються у природі й суспільстві), а також суб'єктною або об'єктною спрямованістю оцінки. Ці варіанти утворюють внутрішню структуру відповідного семантичного поля. При цьому найбільш значущі з них впливають на формування конотативного компонента значення мовних одиниць, що входять у дане семантичне поле, а решта існують потенційно, реалізуючись в особливих контекстах.

У центрі нашого дослідження перебувають семантичні поля, відповідні обраним концептам. До складу такого поля включаються відібрані методом суцільної вибірки лексеми, що несуть інформацію про ціннісне ставлення до світу і підстави цього ставлення. Інтегральною семою, що утворює кожне семантичне поле, є співвіднесеність мовних одиниць з певним денотатом – концептом, який являє собою результат осмислення складного світу станів, відношень, зв'язків, властивостей і відокремлення їх від агентів і носіїв.

У результаті компонентного аналізу нами виділяються диференціальні семи, відповідні інтерпретації досліджуваного концепту в одній з чотирьох ціннісних підсистем: «добре» – «погано» (етична підсистема), «прекрасно» – «потворно» (естетична підсистема), «корисно» – «марно / шкідливо» (утилітарна підсистема), «приємно» – «неприємно» (гедоністична підсистема). Крім того, у значеннях висловлень виділяються компоненти значення, які вказують на зв'язок інтерпретації концепту з інтерпретаціями інших концептів і суб'єктну або об'єктну спрямованість оцінки.

Поняття *мультикультуралізм* в українській культурі тлумачиться як явище суспільного життя, яке полягає у співіснуванні в рамках одного суспільства багатьох культур. Також мультикультуралізмом називають філософський світогляд і філософську теорію, які стверджують, що наявність у суспільстві багатьох культур – це природний стан суспільного життя і до нього треба ставитись відповідно. З погляду мультикультуралізму крайністю і відхиленням від норми є намагання утвердити у суспільному житті одну єдину «загальноприйнятну» культуру, що часто буває у суспільствах тоталітарного типу. В етичній підсистемі МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ оцінюється і позитивно, і негативно. У ролі **морального та соціального ідеалу** поняття виступає у таких реченнях: *Денисенко Лариси «Сарабанда банди Сарі» – по мультикультурності і міжнаціональній толерантності фільм міг би бути трендом для України; Він став впроваджувачем політики мультикультуралізму та ініціював ухвалення Хартії прав і свобод, що стала частиною Конституції; Премія Jan Michalski Prize заснована однойменним фондом 2004 року з метою підтримки творчості письменників і сприянню мультикультуралізму тощо.* Український мовний матеріал також свідчить про негативну оцінку мультикультуралізму як такого, що **суперечить сутності людини**: *Зараз ми бачимо те, що називається етнічним розмежуванням. Вони не кажуть, що одна група краща або гірша, ніж інші. Вони просто вважають, що змішування культур, мультикультуралізм це – велике зло, тому що руйнує обидві культури, які змішуються; Хоча зараз багато хто намагається переконати європейців у користі від мультикультуралізму, а інші запекло борються з традиційними сімейними цінностями, їхні потуги є марними. Важливо розуміти, що у «європейськості» є споконвічним, що треба плекати і берегти, а що є тимчасовим, і що не варте нашої уваги; Толерантна політика європейського мультикультуралізму зазнає краху; Державний символ, на думку мусульманської спільноти, «не відповідає політиці мультикультуралізму», бо на ньому є християнський символ – білий хрест на червоному тлі; Своїми діями, внаслідок яких загинули 77 людей, Брейвік намагався запобігти мультикультуралізму та ісламізації Європи; В документі, що налічує більше 1500 сторінок, Брейвік детально описує поетапний план звільнення всієї Європи від засилля мусульман та боротьбу з політикою мультикультуралізму і подібне; **протистоїть духовному**: Новорічний «сюрприз» від політики мультикультуралізму. Мігранти в одну ніч скоїли масові напади на жінок у різних містах Європи; Очевидно і те, що ісламісти надалі готові вбивати, аби захистити свої релігійні почуття. Компромісу не буде ніколи – концепція мультикультуралізму луснула тощо.*

Поняття рос. мультикультурализм (укр. мультикультуралізм) позначає та обґрунтовує теорію, ідеологію, політику, спрямовану на збереження і розвиток в окремо взятій країні й у світі в цілому культурних відмінностей. До семантичного поля концепту МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ належать мовні одиниці, що оцінюються і позитивно, і негативно. Найбільш представленою в російській мові є етична підсистема. Як **моральний та соціальний ідеал** поняття МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ у російській мовній картині світу виступає у таких реченнях: рос.: *Сам по себе этот конкурс давно уже стал синонимом мультикультурализма и толерантности – при помощи совершенно поповской формы новая глобальная «культура» продвигает свои стандарты общечеловеческого, интернационального*; рос.: *Однако все эти немногочисленные и тихие голоса осторожных критиков тонут в хоре кричащих здравницы и поющих аллилуйя в связи с внезапным счастьем победы мультикультурализма, который совсем недавно вроде бы как даже называли ошибочной концепцией*; рос.: *Оптимисты радостно предсказывают торжество мультикультурализма, приветствуют инъекцию свежих жизнеспособных сил в расслабленную пожилую Европу, видят импульс к прогрессу и процветанию*; рос.: *Как подчеркнула Алиева, «мультикультурализм и толерантность, дружба и гостеприимство, гармония и солидарность» – важные части жизни страны тощо. Негативну оцінку конотацію у рамках етичної підсистеми має мовний матеріал на витлумачення мультикультуралізму як явища, яке **суперечить сутності людини**: рос.: *Уж всяко не рядовым европейцам, которые и так досыта наелись за последние годы толерантностью, политикой мультикультурализма и прочими прелестями современной западной цивилизации*; рос.: *«В начале 1960-х годов наша страна пригласила иностранных рабочих. Некоторое время мы сами себя обманывали и говорили себе: они у нас не останутся, когда-нибудь они уедут. Но этого не произошло. Конечно же, наш подход состоял в мультикультурализме, в том, что мы будем жить рядом и ценить друг друга. Этот подход провалился, совершенно провалился», – признала канцлер Германии Ангела Меркель*; рос.: *Великобритания и Германия сделали ставку на мультикультурализм – комфортное сосуществование разных этносов и религий во всем их многообразии, Франция намеревалась растворить мигрантов, откуда бы они ни пребывали, в своей культуре. В итоге – градус социального напряжения достиг предела. Раздражены и те, кто приехал в Европу и те, кто жил здесь всегда*; рос.: *Крах мультикультурализма привел к тому, что неприятие и страх часто трансформируются в ненависть*; рос.: *Трагедия в Париже снова подняла старый спор о мультикультурализме, о его обратной стороне*; рос.: *Таким образом, эксперты склоняются к мнению, что новые политические силы в Европе одновременно являются проявлением демократии XXI века и играют на европейском кризисе, связанном как с неустойчивой экономикой, так и с шаткостью принципа мультикультурализма і подібне; **протистоїть духовному**: рос.: *При этом развивать национальную, а не искусственную «мультикультуру» – если не из страха Божия, хотя бы потому, что только традиционные ценности могут обеспечить возрождение семьи, а значит и предотвратить неизбежное при нынешних тенденциях вымирание тех же французов тощо; не відповідає добродійній поведінці: рос.: *Очевидны причины зарождения данного теракта – «политика мультикультурализма» вместо плавильного котла, наоборот, разжигает национализм и не способствует взаимопроникновению культур і таке інше. З утилітарного погляду мультикультуралізм має позитивну оцінку, тому що є **умовою нормальної життєдіяльності**, наприклад: рос.: *В отличие от ряда других лидеров постсоветского пространства, он не стал строить государство на основе этнического национализма, а взял курс на создание мультикультурного общества*; рос.: *Он не знает, что в нашем мультикультурном, мультинациональном, а соответственно и мультиконфессиональном регионе любые формы дискриминации невозможны в принципе і таке інше. З негативного боку мультикультуралізм трактується як такий, що **не приносить бажаних результатів**: рос.: *Не работает и сложившаяся в прошлом веке примитивная модель «мультикультурализма», когда вместо взаимоизучения и взаимопроникновения культур, основанного на любопытстве и уважении, предлагаются заборы между ними и бездумная «терпимость»*; рос.: *Но о крахе мультикультурализма британский премьер Кэмерон, например, объявил еще до первой крови «арабской весны» тощо.******

Таким чином, в українській культурно-ціннісній системі МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ частіше має негативну оцінку конотацію, оскільки суперечить сутності людини, однак зустрічаються випадки потрактування МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ у ролі моральної цінності. З етичного погляду, МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ отримує об'єктну спрямованість оцінки. У російській мовній картині світу МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ має етичний та утилітарний ціннісний компоненти. З позитивного погляду – це моральний та соціальний ідеал, необхідна умова нормальної життєдіяльності; з негативного – суперечить сутності людини, протистоїть духовному, не дає бажаних результатів. З утилітарного погляду МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ має суб'єктну спрямованість, з етичного – об'єктну.

Тобто, концепт МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ в українській та російській мовних картинах світу тлумачиться як явище, яке полягає у співіснуванні в рамках одного суспільства багатьох культур. У етичній підсистемі у двох мовних картинах світу в позитивній оцінній конотації – це моральний та соціальний ідеал; у негативній конотації у двох мовних картинах світу – це явище, що суперечить сутності людини та протистоїть духовному, а в російській також явище, що не відповідає добродійній поведінці. В утилітарній підсистемі в російській мовній картині світу в позитивній оцінній конотації мультикультуралізм – це умова нормальної життєдіяльності; у негативній – явище, яке не приносить бажаних результатів.

На підставі проведеного нами аналізу можна сказати, що, незважаючи на деякі відмінності в потрактуванні концепта, варіанти інтерпретації культурно-ціннісних компонентів концепту

МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ, закріплені в українській та російській мовних картинах світу, у цілому збігаються. Перспективним є дослідження реалізації аспектів концепту МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ в україномовному та російськомовному дискурсах як структурних компонентів внутрішніх систем.

References

- Gumboldt, Vilgelm. *Izbrannyye trudy po yazykoznaniiyu*. Moskva: Progress, 1984. Print.
 Maksimov, Leonid. *Logicheskiy analiz yazyka: Yazyki etiki*. Moskva: Yazyki russkoy kulturyi, 2000. Print.
 Tsivyan, Tatyana. *Lingvisticheskie osnovy balkanskoy modeli mira*. Moskva: Nauka, 1990. Print.
 Cherneyko, Lyudmila. *Lingvofilosofskiy analiz abstraktnogo imeni*. Moskva: MGU, 1997. Print.
 Palmer, Garold. *Toward a theory of cultural linguistics*. Austin: University of Texas Press, 1999. Print.
 Puzynina, Jadwiga. *Język wartosci*. Warszawa, 1992. Print.
 Weisgerber, Leo. *Vom Weltbild der deutschen Sprache*. Düsseldorf, 1950. Print.
 Weisgerber, Leo. *Die Erforschung der Sprachzugriffe*. Düsseldorf, 1957. Print.

Надійшла до редакції 11 серпня 2017 року.

ANALYSIS OF VARIANTS CULTURAL VALUES INTERPRETATION OF CONCEPT MULTICULTURALISM IN UKRAINIAN AND RUSSIAN LANGUAGES (BASED ON NEWSPAPER ARTICLES UKRAINIAN AND RUSSIAN INTERNET EDITIONS)

Nelly Gaiduk

Department of Russian Philology and Translation, Mariupol State University, Mariupol, Ukraine

Abstract

Background: The concept of culture as a system of values is a fundamental, defining the nature of man. The value system is an attribute of human consciousness and determines its activity. The issue axiology has attracted the attention of scientists since antiquity, but still no universally accepted classification evaluation modalities determine the nature of values, what is perceived relevance of the proposed research.

Purpose: Detection of the system of evaluation stereotypes of concept MULTICULTURALISM in the Ukrainian and Russian languages.

Results: The concept of MULTICULTURALISM in Ukrainian and Russian language world pictures is interpreted as a phenomenon that is the coexistence within the framework of a society of many cultures. In ethical subsystem in two language world pictures in positive valuation connotations – is a moral and social ideals; with negative connotations in the two language world pictures – a phenomenon that is contrary to human nature, as well as Russian phenomenon, as opposed to the spiritual. Utilitarian subsystem in Russian language picture of the world in a positive valuation connotations of MULTICULTURALISM – a condition of normal life. Utilitarian subsystem in the Russian language world MULTICULTURALISM in the negative connotation valuation – a phenomenon that does not bring the desired results.

Discussion: Despite some of differences in correctly interpreting concepts, options of interpretation cultural value concepts embodied in Ukrainian and Russian language world picture, mostly the same. The perspective is to study the implementation aspects of the concept of MULTICULTURALISM in Ukrainian and Russian discourses as structural components of internal systems.

Keywords: axiology, concept, conceptual world view, language world, estimated modality, estimated stereotype, value.

Vitae

Nelly Gaiduk is postgraduate student (general linguistics), Department of Russian Philology and Translation, Mariupol State University. Research interests – ethno-linguistics, cognitive linguistics.

Correspondence: gaiduk_nelli@mail.ru

Жанна Краснобаєва-Чорна

УДК 81'373.7: 124.5

MIND VALUE: SEMANTICS, STRUCTURE, PRAGMATICS (on the Material of English, German, Ukrainian and Russian Phraseology)

Статтю присвячено визначенню універсального та самобутнього в презентації цінності «розум» на фразеологічному рівні ціннісної картини світу (на матеріалі англійської, німецької, української та російської мов). Цінності в ціннісній картині світу мають релятивний характер, виявлюваний через зв'язок із нецінністю, тобто розкриття змісту цінності, її структурної організації залежить від опозитивної одиниці. Опис специфіки цінності «розум» здійснено за допомогою методу параметричного аналізу семантичної структури фразеологізму з акцентуацією оцінного макрокомпонента та методу тематичних полів.